

S T E R E N N

I M R A M

(Merdeadur)

gant

Maodez GLANNDOUR

1

GENVER

1941

I M R A M

(Merdeadur)

gant

Maodez GLANNDOUR

TAOLENN

	Pajenn
Kanenn-azrec'h	7
Kan al leinou	17
Kan an eilger	29
Kanenn-voug	49

KANENN-AZREC'H

Buan ha fero.

D'am breudeur dianket.

Kriz, put da skrij, Avel rip !

Nann ! Na zeu ket adarre d'am nec'hi,

Pa 'z eo d'in ken brao goudor ar porz lor !

A, perak dont c'hoaz da c'houeza em goueliou

Da chala va c'halon gant da c'halv ?

Netra ken ne van da gavadenni er bedou arvarus,

Ha pep soñj ez eo bet diskuliet e zoare.

Perak va bourevia gant bount ar c'hoant ?

Va lez d'ober 'vel ar re all

A vev sioul, diyoul, ha n'eus evito kudenn ebet.

— Tav ha sav !

Na c'harm ket, ne vern d'it,

Peogwir ez out d'in hag ez i hervez va soñj.

Gouzout mat a rez ne c'hell da galon teurel an eor

Na diskenn he gouel, stegnet bepred, ledan, o stlakal.

Te eo va bag hedro

A luskellan pa garan,

A vountan pa garan,

Hag a zo kizidik-flour d'am anal evel dremm an dour.

Daoust ha ne chomfe ket broiou speredel da c'hounit

Lec'h e tregern mouez taer ar ger,

'Vel hini ar vombard eilet gant taboulinou,

Mouez tener ar ger

Evel kammedou skañv war an tonnou.

Kae koant, hervez va c'hoant.

— Peogwir e rankan mont, deomp, Awenerez !
 N'hellan ket serri va c'halon ouz da lañs,
 Na herzel ouz da nerz.
 Tro daer da zivrec'h am c'hemer, kreñvoc'h ;
 Taol bagol da iskilli am gorro.
 Dao eo senti. Ne dalv ket d'in enebi.
 Hogen bremañ, ha pa vefe ret d'in ober dek gwech
 tro an hollved,
 E kavin ar pezh a fell d'in kavout,
 Ar respont d'az koulenn, an diskoulm d'ar gudenn.
 Rak hizio, digant ar bed, ez eo ar goulenn meur
 na chomo ket goulo,
 An aters meur betek ar segredou kuzeta ;
 Ha mar n'houl ket an traou diskulia d'in o c'hevriou,
 O brevin, o mac'hin, o bresin, betek ma lavarint.
 Da c'hoarz, Avel, a glevan em deleziou evel eur c'han.
 Deomp !...

— ... Evit ar ergerz hir... An tir a bella...
 — O brall ar mor em c'halon horjellet a bep tu
 e kreiz an noz du !
 Pehini da roud, pelec'h e fell d'it va c'has
 gant da vroud,
 Pa n'em eus ken evit derc'hel war va brennid,
 Nemet gwask faez-divi va divrec'h...

◆
 — Skriv, diskuilh pezh a welez, traou nevez ha traou
 Skrib hag a red mibin e bluenn. [koz,
 Petra ' welez ?.. — Douar an Dud, krapet 'n o c'hlud,
 Tammou kolo o korolli,
 Korventenn ruz ar c'hoantou euzus,
 Ha tousmac'h ar brini o vont d'en em zebri,

D'en em zebri kig ha gwad, kalon, spered, ene bade-
 Rak setu gourc'hemennou al lezenn du [zet. +)
 A gan war hent an emgann
 Ar seiz pec'hed marvel o vont enep
 ar seiz pec'hed marvel ;
 O c'hanenn-vale a dregern war an hent ledan :
 Gwa d'ar baotred hag a gouezo
 E krog hon daouarn krabanek ;
 O frika ' raimp, o flastra flak,
 Ken e flistro, ken e strinko
 Ar gwad eus o c'hig gwak, etre hor bizied. [hent ;
 Ha gwa d'ar merc'hed gwerc'h a gavimp war hon
 Muioc'h eget biskoaz eo prest ganimp hon toaz,
 Hag hon dorn d'e lakaat er forn.

A Vreugel, kement tra heugus ac'h eus skeudennet
 N'eo netra e-kichen ar wirionez.
 Peseurt kleñved-red ' zo tremenet er bed
 Pa 'z eo aet ar follentez put betek mel eskern an dud.

A, meuli 'rit an Denez, prezegerien helavar,
 A dou e vo savet eun urz douarel,
 Emañ o tont da vat an eurvad divrallus,
 Ha ne welit ket ez eo aet he skiant diganti
 Hag emañ Marc'harid ar Sodez o tihuni.
 A, meulit-hi, Barzed trelatet,
 A oar boda en-dro d'eoc'h d'ho selaou
 Genoioù amboubal ar bouferien ;
 A-us d'an douar-mañ milliget, an Ankou.
 A-us d'an douar-mañ milliget emañ o tarnijal bepred.
 Flaerius, skeud heugus, milliget, an Ankou.
 Savet da furmiou lies an emgarantez,
 Ha pep hini, yudas, a yud : Me eo Doue !

Emgann an doueou, gant o c'hoant foll da holl lezenn,
Ne anzavont nep mestroniez.

Va lez ! N'hellan ket displega muioc'h.
Re euzus eo, dislonka ' ran va c'halon
Dirak ar gwad linus hag ar c'hig brein
Debret gant ar c'heliñ hag ar c'hontron,
Rak ar c'helanou gwer o vreina er poullou,
Kelanou du a zo bet korfou tud badezet.

Douar milliget, eur Ramz a zo roue warnout,
Ar Roñfl hudur, loudour,
Gourvezet teurek en e vougeo, goude re-gorfad
War bern eskern an dud en deus debret.
Hag e-pad ma roc'h o mestr, e ra fest ar razed.
An dud diboell a youc'h ez eo maro ar Ramz-brezel,
Ne zihuno ken, biken.
Nemet azeulerien a zeu, mevelien al lorc'h,
Da veuli taeroni ar C'haour er stourm,
Ar re a blij d'ezo sanko o seul er gwad.
O c'houi, tavit, na zihunit ket spered Kaïn,
Rak o klevout ho meuleudi
E c'hoarz ar Roñfl 'kreiz e huñvre ;
Na rit ket trouz en-dro d'ezañ,
Aon am eus na zihunfe,
Ar gounnar adarre en e zent,
Ar skraperez en e zaouarn
Tan ar goullo en e gof.
Gwa-ni ! 'Mañ o sevel eus e c'hroc'h, spouronus,
Gant arme rastellerez ar razed war e lerc'h,
Da vont d'ar red amañ, ahont, da jiboosat,
Da baka dre ar bed an dud beo, a-vil-vern,
D'o debri kriz.

Hag e krign o izili blin
O bruskou izil a skrij dindan e zent hir,
Hag e frik o c'hloppennou, e tispenn o c'higennou,
Hag ez ev gwad o gwazied
Mesket gant daerou ar mammou.

Nann, nann, n'hellan ken.
N'hell ken va ene
Gouzañv an euzadenn na tousmac'h ar gourvenn.
Tenn da eskell, va c'has da bell !
Klevet em eus ez eus er mor, eun enezenn c'houdoret
E lec'h nen eus 'met karantez, levezet dibaouez.
An douar klouar war aodou he douar
'Zeu da lipat an traez 'n eur flourad hiraezus
Hag a gan hep span,
Eun hiboud d'an enez, sourreilet gant ar gwez.

O liorz, o porz.
Setu m'az kwelan dindan va selled
Ez kened, douar muia karet ar Varzed.
Me az salud e-kreiz da vrud
Bro Shelley, Grae velegan,
Enez ar skañvder, enez an dieubi,
Lec'h-annez da spered an dudi.

Douar, menez, plantet gant mil gwez heneuziet,
Bro venniget ar Voudiged,
'Lec'h ma ruilh stêriou glas war reier gwenn-perlez.

Piou a c'hello kana, Boudiged glan,
Skañvderiou evn ho korfou gwevn
A 'n em vrañsell gant al laboused dreo.

Azet war skourrou ar gwez ;
Ho furmiou mistr a hoal davedoc'h heiezed ar c'hoad,
An avel o floura ho pleo rodellek, ' laouena,
Hag ar balafenned en-dro d'eoc'h a c'hoari.
Evurus an hini a ev eus ho touster
A c'hell en e zivrec'h derc'hel ho korf karantezus
Ha pokat da vleunienn frondusat ho kenou !

— Piou eo ar sod-mañ ? Mont a ran da c'hoari d'ezañ
eun taol kaer.

— Petra ' c'hoarvez ? A, piou ar pezh hailhon
A zistag a-strak an taol troad-se
Gant savadur va huñvreou.
O va c'haerderiou stlabezet a-dammou !
Piou en deus aotreet d'it donet dre laer evel-se
Da ziskar va soñjou karantez
Hag a zo gars awalc'h bremañ, â gailhenn !
Da c'hoarzin skiltr ouzin eur c'horfad goap.

— Petra ' c'houlennet ? Piou ez oun-me ?
An Ankou, distrujer faltaziennou,
Hag a lam o masklou digant ar poupinellou.
Sell ! — Ne rin ket. — N'houlvez ket ? Ne vern.
Dre gaer pe dre griz, n'eus forz. [hini goant
Gwel penaos pa dremenan va dorn war dremm eun
E lezan warni roufennou doun gant chour va ivinou.
— Skarz ac'han, dorn dizakr, lez ac'hanoun !
— Na vez ket drouk, estr egedout a vefe ret d'am
Az pezh soñj evit eur wech, eus ar pezh a zo : [argas.
Adalek da c'hanedigez atao ez oun evel da skeud
ouz da seuliou.

Da Voudiged ! paour kaez foll, gwrac'hed holl anezo.
Sell eta eun tammig, e kaoter du o c'halonou,

Sav ar golo, c'houesa e-barz :
Soubenn sorserezed...
A, a ! Dourenn kalonou naered, belostou paüned,
Teodou kegined, krabanou guped,
Setu pezh a viton e kalon da verc'hed lorc'hek.
Diwall diouz da laboused !

— A, Tav ha tec'h,
N'houlan ket da glevout, n'houlan ket da welout.

— Aon ac'h eus, abeg a zo :
Me eo ar sorser bras, ar farwell braouac'hus.
Va alan ' zo awalc'h da walla ar bleuñv kaera ;
Kas a ran da ludu, hag aes-tre, n'eus forz petra.
Meska ' ran, meska, meska, [matez ;
Paotr ha plac'h, kouer ha bourc'hiz, mestrez ha
Me eo prezeger bras ar gumuniezh, an dimezi, ar gen-
Meska ' ran, meska, meska. [garantez ;
Ha bremañ, petra ' fell d'it e tennin anezo ? Pezh a gari.
Eur vleunienn flimin-flour ? setu.
Ha c'houez vat 'zo ganti, rak enni 'z eus
ludu eun degenn faro.

Ha petra c'hoaz ? Patatez temzet mat, mellou re ?
N'o deus ket kavout douar fall, [Setu.
gwechall e oa eur vered anezañ.

Paotred, merc'hed kran, bourc'hizien otus a zo enno.
Tud a lorc'h, tremenit bremañ e kof mistr eur pen-
[moc'h,

Ha deuit da gomz ouzin eus pompadou ar c'hig war
Va c'hred ! Eva ne dalv [an douar...
Pa gaser ar c'hop da hesk, pa dorr ar werenn vresk
[n ho torn.

Met piou a selaou ar wirionezh war zouar ar re vouzar...

— Avel, na chomomp ket, deomp,
 Tec'homp, an eurvad n'eo ket c'hoaz amañ.
 Re c'haro, re c'houero, re fero komzou seurt-se.
 Eomp pelloc'h, ne vern pelec'h, gant na vo ket amañ.
 En eun enezenn all e kavimp marteze ar repu,
 En enez c'hlas an natur c'hlan,
 An enez ha n'eo ket bet saotret gant fallentez an den,
 N' he deus enni na droukrañs na gourvenn,
 An enez digenvez.

Rak karout a ran kement ' zo glan,
 Ar beure lirzin, ar pardaez milzin o teuzi,
 An erc'h en aer glizin ar menez,
 Ar gwent a sut en e fleüt o vonet gant e hent,
 Ar c'hoadou heglevus gant soñjou souezus
 O tihuni en o emskiant.
 Karout a ran an inizi marmor e moriou ar c'hreisteiz,
 An inizi kollet en aour ruz ar c'hornog,
 Kement burzud ha kement hud,
 En deus klasket an den e dizout evit dizamm e zienez :
 Labous ar wirionez, dour ar vuhez,
 Liorz an aouravalou,
 Ar c'hoant ac'hanoc'h am broud !

Lomaned ar mareou kent,
 A roge gant diaraog lemm ho staoniou
 Seiz ar mor eouliet hag a dreize yud an houl,
 O vont a-dal atao war du ar pal,
 Deskit d'in ar roud hoc'h eus pleustret gwechall
 davit ho mennad meur.

— Ar froudenn hol levie
 An huñvre hon douge,
 Merdeidi war vor ar faltazi !

— Enezennig, hag-heñ eo te an hini a vennan ?
 En-dro d'az kouzoug, kelc'henn wenn an tonnou,
 En-dro d'az kouzoug, goularzennou,
 Greun roz da reier a lugern hep poz. [briz.
 Degemer va c'halon skuiz dindan andor da goadou
 Etre divrec'h da ouf, va c'hemer evit distenn va rec'h,
 Ma paouezo va gouelvan gant distenn va goueliou.

— Kontammet oun, binim an den a zo silet ennoun.

— N'eo ket gwir, den n'az stokas biskoaz.
 Va degemer, aber !
 Pe gollet oun, gloazet e mil hent dall ar glac'har.
 A-hend-all, n'eus repu evidoun war an douar,
 Nemet ar boan, nemet an nec'h, nemet gweadur va
 [divrec'h.

— Kontammet oun, binim an droug a zo silet ennoun.
 Na vez ket touellet mar gwelez en aber,
 War an dour 'n e c'hourlano,
 An eon kann o neuñvi 'vel dumed evned-mor,
 Mar diskenn er pardaez eun damskleur arc'hantek,
 Mar klevet neuze er sioulder daskren al lugern kizidik ;
 Na lavar ket : amañ eo brao beva, amañ e kavin ar
 [peoc'h.

Siouaz ! Daouek eo dremm pep tra er bed, netra disi !
 Nen eo ar spoum nemet glaour ar mor spouronus,
 Garvuhezged ar gounnar o paotaat enno...
 Me eo an natur c'hanas, dous hag hudur,
 A c'han kinkladur an hañv, hag a zebr d'ar goañv he
 An natur a frouez, an natur a freuz, [c'hrouadur.
 An natur flour, an natur didruez, mesaerez ar miled
 [gouez

Ar gwipered hag ar bleizi, an dourc'hlazarded hag ar
[morc'histi,

An hini a had al louzou fall 'mesk ar re vat,
An hini kollet ar c'hempouez ganti,
Hag a lavar a bep eil komzou enep o sodi.
Den, n'out ket va mestr ! Da jestr, ne sentan ket outañ.
Ha nep a venno va chadenna
' Gollo e boan, 'n eur striv goullo.

Ya. Huñvreet o doa e oa tu da dizout
Aouravalou saourus ar wezenn hollvedel
A luc'h en noz, beo, lubanus.
Unan anezo hepken, paket ganto
'Vije bet war an tir an tilzam d'an eurvad.
Gwezenn ar vuhez, he froueziou aour,
N'helli ken, Mab Adam, astenn da zourn betek enni,
Abaoe m' en deus da dad trelatet
Sanket e zent er frouezenn but,
Rak kontammet int bet ganti
Ha chomet int abaoe, tozonet.

KAN AL LEINOU

Goustad gant plaverez

D'am breudeur gristen

Avel, perak out tavet ?
Pelec'h ez out ? eilger d'in ! A, tec'het out !
ne respontez ket !
Perak beza va c'haset amañ evit bremañ va dilezel,
Beuzet e c'houervoni ar mor, e gouelec'h an ambloari,
Hep eur mouchig-avel en aer mougus,
Mac'het gant an diflach, prizoniad ar goullo ;
Ha n'hellan ken, me paour ! nemet pucha
va fenn 'tre va daouarn,
Enket em enkreuz.
A, pelec'h out-te, Awenerez dec'h ;
Hag-heñ 'lezi d'in betek ar maro, an dic'hoanag ganin,
atao ?

— Sav da benn ha sell.
Netra ne van eus an traou denel ;
N' ac'h eus ket tañvaet an diskuiz douarel
Pa n'eus ket anezañ er bed.

— Penaos ! Peseurt avel am sko ?
Ha deuet out endro, hirc'hortozet ?..
Nemet n'eo ket da vouez, n'eo ket da zremm, n'eo ket
Souezadenn, nijadenn herrus, [te !..
Gweladur kantaskellek, dizouarel,
Eus pe vro e teuez ?

Dremm glan-flimin, daoulagad lemm ha livriz war
Genou moheret-roz, bleunienn hag a zigor [eun dro,
evit frondou ar gomz,
Piou out-te ?

— Kannad Doue,

Eur bir em dorn evit treuzi da galon dir,
Eur saez evit skei ouz da galon faez,
O den kantreer en eur c'hask aner,
Selaou ar c'hemenn a c'hell da salvi.
A-us d'an douar n'ac'h eus ket tizet al liorz espar
Difennet ouzit gant Ael ar gounnar.
Ped ha sav da zivrec'h e tan an azrec'h
Davet an neñv, davet da Zoue, davet da Dad,
Hag e c'hras, heñvel ouz karr Eliaz
' Ziskenno d'az lemel davetañ.

— Pedi ? A, penaos ! N'ouzon ken.
Kollet em eus ar voaz. Siouaz ! Chom a ran mut.
Em ene paour, dinerz ha lovr,
Bec'h ar pec'hed !
Kaout keuz, keuz, keuz !
Dislonka kement stronk am moug,
Distarda ar wask a dag va gouzoug,
Evit skrijal va dienez kriz !
Aotrou, az pezh truez.

— Me eo da Dad, me eo da vamm, me eo da vreur,
Da grouer, da zouger, da zasprenner,
Ene am eus karet betek euz ar spenn hag an tachou dir,
Ar vestl da zistan, em estrenvan, d'am sec'hed hir,
Ha liesgenou ar gouli o suna va gwad betek an divi.
O, penaos, a gav d'it, n'em eus ket da garet.

— Glac'har, glac'har,
Gwa me, n'oun ket dellezek da glevout komzou va
Glana va c'halon wan, [Doue.
Ha kas davedoun Arc'hael an tan,
Eur steredenn 'n e vizied,
Eur c'hlaouenn eus al lestr-ezañs,
entanet dirak da vezañs,
Evit steki ganti ouz va diweuz.

— Glaouenn an tan gwirion war da vuzellou gaou !
A vab-den, lavar ! Petra 'welez bremañ ?
— Eur Serafin o skuilha greun ar frondou glizin
War viliadou ar steredi,
Hag e sav da virviken birvilh o c'hoabr
en ec'honderiou didermen.
— Glaouenn al luc'h gwirion war da zaoulagad luch !
A vab-den, evit kement a zo bet tort ha daonet enno.
Ha bremañ, lavar d'ar bed petra welez ganto.
— Miliadou ar steredi eo kalonou mibien Doue
en ec'honderiou didermen.
A, ro d'in da eskell ma tibradin diouz an douar,
Ma c'hellin mont hervez nij ar Spered
Da gemenn d'an hollved kelou mat ar reizder nevez,
Gant taeroni ha mouez kreñv al leon,
Gant nerziou kuñv an ejen hesentus,
Gant brennid kizidik an den,
Ha lemmder lagad an erer.
Ra vezo va mouez evel hini al luc'hedenn ouez,
A grog er c'hornog
Hag a dec'h gant herr betek ar reter pella
Ma klever he zregern o tazlammat war ar moriou.
— Re bounner eo da galon fall bec'hiet gant ar gwall...

Glaouenn an tan reiz ez kreiz a zo ezomm
Da bulluc'ha hudurniez da veiz
Skarza da stronk, da skañvaat...
Va breur, nemet gras veur Doue a c'hell da barea.

— A Dad, az pez truez evit va follentez,
Pa n'em eus ket merzet e oa da zremm
Mammenn ar vadelez diheskus,
Hag e oas o veva ennomp bevoc'h egedomp.
O va Doue, deuet e oas davedoun
Ha n'em boa ket merzet sarac'h da gammedou.
Va galvet az poa, n'em boa ket selaouet,
C'hoari a raen gant karanteziou bedel o korolli,
O va c'halon, c'hoarzin a raes 'n eur likaoui.
Ha n'em eus ket klevet da vouez
Pa 'c'h eus va galvet a-nevez
N'ouzon pet gwech ac'h eus garmet war-du ennoun ;
Dalc'het e oan gant mignoned gadal,
O zrouz a dage da c'halv.
Met echu an drantiz ez oun chomet faez hag izil ;
Em genou yen, blaz an divi hepken.
Pell e oas ! War ar wenodenn c'houllo
n'em eus ket merzet da roudou.

O va c'halon, eul le divrall az poa touet
E vijes bet en e geñver eur werc'hez c'hlan
E splannder he donezon anterin,
Ha bet out bet en e geñver evel eur c'hast. [met,
N' am pella ket diouzit, Aotrou, n'am dilez ket nam-
Va harp !
Ma tiskennin d'en em walc'hi [dour.
E dounder ar Yordan 'n eur veska va daelou gant he

Da eur ar greuzeul-noz, doug va c'halon d'az azeuli,
Doue hag en deus rollet eun deiz ar steredi
A-steud war neud ar boud
Evit beza war da benn eur gerc'henn-berlez roueel.

Hag e klevet ! kemer a rez va daouarn yen tre da
Lakaat a rez da zaoulagad em daoulagad [zaouarn
En eur c'houlenn ouzin : « Hag am c'harez ? ».
Met n'ac'h eus ket ezomm eur ger evit kompren
Ha ne respontin ket gant fiñvadenn va muzellou ;
Ne rin 'met arvesti gant va holl nerz ouz da gened :
Em ene, diheskus, 'strinko eun eienenn.
— A galon den, va mab ha va c'heneil !

— O, setu va holl spered a-stok ouz da gloker,
Evel e lañs tantad an hañv,
Ar c'houil glas emgloastret e-kreiz eur rozenn ruz,
E troellenn ar vuhez, e korventenn al levezenn.
Gwir eo n'hellan ket c'hoaz sellout ouz da vezañs,
N'eo ket c'hoaz digor va daoulagad d'in
Evit tañva da beurvad ;
Hogen gouzout a ran penaos az anavin ;
Da holl gened dizolo-noaz,
He steki a rin gant va holl galon ez noaz,
Da holl gened veo gant va ene beo,
Stok ha stok da viken e trivli ar pok.
A, pegen kouvran da garantez e-keñver pep karan-
Milkaeroc'h eget korf an den, [tez all.
Milkaeroc'h eget korf ar plac'h,
Sklerijenn da vout hollskedus !
Milbevoc'h eget kalon an den,
Milbevoc'h eget kalon ar plac'h
Tantad da galon hollskedus.

Pegen dister spered an den,
Pegen dister spered ar plac'h,
E-keñver da spered hollskedus.
O, deus ! Mall am eus d'az kwelout,
Daoulagad ouz daoulagad
Kalon ouz kalon,
Diharz da viken, Hollgened !
Ennoud e vi, ennout e vin da viken,
Soubet ez frond, o suna da zouster,
Evel ar wenanenn e kalon ar vleunienn.
O, deus ! Da c'hortoz a ran, va Zad da !
Gouzout a ran ez out aze em endoun
Dare da zigeri an nor, ha da sklaeria va noz du,
Dare da barea gant stok da vizied,
dallentez-natur va spered.
O, deus ! bepred muioc'h, bepred dounoc'h.
Va c'hemer ez talc'h, muioc'h dalc'hmat, o Tad !
Enlouc'h ennoun siell da zremm,
Da luc'h, ra vin treantet ganti ;
Rak n'houlez ken nemet va c'halon veo
Evit tridal 'tre da zivrec'h lirzin ;
Ne c'houlez ken nemet va c'halon holl
Ha bleuniou nevez em bleo pep mintin.

Aotrou, gouzout a ran am c'harez
Hag ez eo bet plijet ganit diskenn diwar da gador-veur
Evit donet 'touz da vibien da veva
'N eur lakaat da zudi da c'hoari gant an den.
Gwisket ac'h eus hon natur teurc'h a-us d'az klod
Da lodenna da glokteriou d'az pugale ;
Ha kemeret ac'h eus e dalc'h da berc'henniez
Hor c'hig kollidik hag hon ene.

A, neuze, an taol kenta ma 'n deus stoket
Eun ene-den ouz splannder an natur-Doue
Ha spurmantet ar pinvidigeziou didermen,
O deus youc'het kor an Aeled
Ha tregernet an holl vedou :
Ene va C'hrist en arvest 'azeule !
Unvaniez sakr, pennabeg pep kroui !
Karantez sakr, abeg pep dimezi !
Briataerez, pennhadenn pep trivli !

Sed an diri diskuliet da Yakob,
Evit darempredou an neñv hag an douar ;
Setu ar pont a-us islonk an tan spontus,
Ar vag n'eus nemet 'vit an treiz burzudus,
An hent evit tizout al liorz kollet ergentaou,
An hini nemetañ a c'helle adstaga peza oa diframmet
E benn d'ezañ en neñv, e dreid a-stok ouz an douar,
Hennez e oas te hepken, va Jezuz !
Arc'h veur an testeni, eul lezenn nevez enni,
Tantad kevrinus an aberz, eienenn an douster bevaus
Ar greizenn-dremen, ar c'hroaz-hent unek,
Evit diskenn ar bennoziou hag evit sav hon pedennou,
Ez eo te, Kalon veo va Jezuz.

Astenn ledander da zivrec'h e kroaz, evit hon degemer,
Hon sach davedout, o Krist goursavet !
Ennomp e fell d'it kenderc'hel kevrin da zonedigez
Evel e naturiou-den ouspenn.
Na vezo ken me, kogen ra vezo te a vevo em c'hreiz.
Ha pa dremenin dre ar straedou,
N'ouezo ket an dud a gavin gant o hent
Emañ ganin bepred an hini a garan
O stumma va ene diouz e gened.

N'ouezint ket e tougan-bepred ganin,
E doun va c'halon va c'hariad
Splannoc'h eget steredegi a-viliadou.
C'houi hag a red evit chase an enoriou
Hag a groumm gant tiz ho pizied
Evit skrapa raz an arc'hant,
N'ouzoc'h ket c'houi em eus pleget va fenn
en e gerc'henn,
Hag e kavan diskuiz gant allazig e vuzellou.

C'houezet en deus en eur c'hoari e-touez va bleo,
Eun avel-frond eo evidoun e anal ;
Skarzet eo bet ar gwall-arne.
Ennoun e par diwar vremañ eur vro nevez,
Eur menez bras gant koadou glas
Ma 'n em eilger sklintin hiboud an hekleviou,
Eur menez gwer gant pradeier
Lec'h e virvilh lemmen ar gouveriou.
Ha tro-war-dro d'in ez eus meneziou all, didermen,
Meneziou breudeur, betek en tu-hont d'an dremmwel,
Stardet an eil ouz egile
Evel deñved eun tropell
A vez bleniet gant eur mesaer sioul ha meurdezus.
An heol a lintr en oabl lidel
Hep diskenn na fallaenn ;
Ha netra binimus ne c'hell beva 'n e sklerijenn.
Morse ne gouez ar glao gouez
Met dindan al lugern dispan
E strilh kalir ar bleuniou eur gliz
A ziver frondus en traoniennou
'Lec'h e tiskenn al loened flour da gouronka.
O meneziou peurbadus en unvaniez ar peoc'h,
Pa dremen warnoc'h ez skañv, eskell an avel c'hlan,

E sav kanaouenn sakr ho pedenn gensoniek
Ha kement kaerder 'zo er bed,
Klasket ganto gwarez war grap ho tor, a gengan,
'Vit o sakridigez e kinnig ar Roue.

O lid an oferenn-veure,
Pa drid laouen tarz an deiz
Ha pa drivli ar galon
Evel heiez werelaouen
E-kreiz bleuñv gwenn avalenned.

Poket en deus ouz va diweuz an hini a garan ;
E alan a zo en em silet ennoun ;
Gwent ar vuhez am gounez,
E lañs a vount va c'halon !
En eur mor a zudi e risklan goueliet lark ;
En ec'honder ar spi e sko va diouaskell.
A Spered glan, birvilh peurbadel an ene,
Nij boudoniel, avel enbarzel va Doue, Te eo !

Pa urzie ar Furnez, er penn kenta, dereziou ar boudou,
P' edo ar Verb o stumma pep tra diouz e skeudenn,
E chome difiñv ar Grouadelez, disliv ha maro,
Betek ma teujout, galloud ha nerz.
Ar stered a oa mut, an heol a hune disneuz,
Kleuz e vane ar furmiou
Betek ma teujout daveto.
Hag e plavjout warno galloudek,
'N eur zerc'hel anezo en astenn da zivrec'h,
Ha da dal ouz tal ar bed,
Gant da vrennid ouz e vrennid,
Gant da c'henou ouz e c'henou,

E siljout ennañ da c'houez,
Hag ar vuhez a dridas ennañ.

Ar stered 'enaouas skedus en oabl hag a zeskas o roud
Laouen o taskrena.
Boudou an douar ' savas eus al ludu
Evit ergerzadeg hentou o zonkadur :
Ar c'hoant o broudas, an tan o luskas,
Hag ar c'houiled glas-du war dremm ar feunteuniou
A grogas da redek o beajou didermen.

Se ne oa ket c'hoaz ar vuhez,
Ne oa ket se eun elienenn eus an tan peurvoudel ;
Nemet eun damskleur anezañ ne oa ken.
Hogen an Tan, an Tan e-unan
'Felle d'ezañ diskenn war an douar,
Ha petra 'venne nemet kregi a bep tu.
Ha setu ma teuas flamm ar C'hras en noz du.

Pa oa kouezet an eneu difiñv ha laosk
Evel steredennou lazet,
Pa oant gourvezet linus ha gweñvet
Evel Yob war an teil o vreina ez veo,
E chome mut ar muzellou hag e oa kleuz ar c'halonou.
Maro e oant...
Maro e oan...
Hag e teujout nerz ha galloud
Hag e plavjout warnoun
O terc'hel ac'hanoun en astenn da zivrec'h,
Evel Eliaz war gorfig yen bugel an intañvez,
Tal ouz tal,
Brennid ouz brennid,
Gant da c'henou ouz va genou,

E siljout ennoun da c'houez,
Ennoun e trivlijout, Buhez !
Tantad peurvoudel, ennoun e oas,
Nij ha skrij,
Luc'hedenn speredel
A lamm eus an Tad d'ar Mab, hag a zistro,
lañs peurbadus !
Evit mont eus an eil d'egile, va c'has ganit !
A ! Lamm ennoun, kalon enbarzel va Doue !

KAN AN EILGER

Skañv ha drant

*Da Roparz Hemon
en deus desket d'in
adkavout Breiz*

Selled nevez diwar wel an neved, selled pare,
A, par bremañ, lemm-sparfell, war ar bed !
Astenn da nij, ene ; hed-eskell, ledana !

Bed,
Hollved,
Davedout
Va flaverez
Ha va diskenn a-diz.
Nann, ne vo ken d'az milliga
Na da gas va leñvadenn d'ar mil hekleo ;
Nann, ne vo ken d'az argarzi gant kounnar.

Dilhad briz an Aotrou, e wiskamant a briz,
Gant e gened diseurt kuzet dindanañ,
A Ved ! ez out evidoun bremañ.
Da welout a ran gant da voudou kenwiadet,
Pep hini ereet ha kevredet gant e vreudeur.
Da welout a ran, marelladur marzus,
Gant emrespont lirzin an holl liviou.
Evel eun den en dije dizoloet eur vroz kenedek holl
Hag en em soñjfe 'vit pe gorf milneuziet eo bet stum-
[met,

E sellin ouzit bremañ, Krouadelez trellus,
Gwiskamant ar peurvoud, ar wiadenn diwri.
Nemet eur sae-c'hortoz nen out ken,
Eur skeudenn-lu e skoaz lugern an da-zonet.
Rak pep tra 'zo bet laket amañ d'an esa
Gant broud an droug ennañ 'vit an aprou.
Ha koulskoude pebez splannder !

Sed al levr digor da lenn
Ar barabolenn da intent
Ar sonerez iskis, ar ger divizet,
Ar gomz da gompren.

A, hiraez am eus da ziraez ster kuz ar rouestladur !
Me 'venn da zizolei, kemennadur !
Boudou, 'n em ziskouezit, pezh a glaskan eo peurlout,
Ho perc'henna holl, ho terc'hel em c'herz, c'houi-holl,
Ha meizout ez reiz betek ho kreizenn douna,
Hoc'h ec'honder brasa, ho liester leuna.

Pez a glaskan, n'eo ket hepken damskiant ar gorre,
N'eo ket hepken gallout pega eur skritellig
war pep danvez,
'Vel eun doktor kambret o turia gant e fri
poultr e zastumadou,
Hag a youc'h goude-se d'ar c'houlmoul
n'eus ket evit an den kaera gouiziegez.

Pez a glaskan diraez n'eo ket hepken
diavaezou ar furn,
Pez a ziskleir kleuzlavarded arz kreisteziz ;
Evidomp ez eus c'hoaz en tu-hont d'ar gont-se,
Pa n'omp ket bet ganet war glannou an difiñv.

Ne c'houlan ket hepken ar meizadou sec'h-krin
Relegou gwerniset, divuhez, eur mirdi,
Ma labour d'o ficha prederourien ar pouf
Oc'h ober fae ouz ar fetis.

Davedout va distro, â va bro !
Da glevout diganit awen wirion va gouenn :
A, he c'halon d'ez i 'vez o selaou kalon ar boud,
Kas-digas hollvedel mareou ar mor hag an amzer,
Bezañsou kevrinel an traou evel personou sakr,
Reier ar Raz, koad Brekilien,
Meinegi, chapelioù, lannegi, feunteunioù,
Ha breou glas ar glao e-barz hag e-tro da bep tra :
Ho klevout holl a ran e koroll ho pangor.

Anao va bro, anaoudegez ar gened,
Santerez an endoun, santerez ar vuhez !
A, dilezel an trouz ha selaou,
Dilezel ar gorre ha mont ha selaou,
Betek ar pep douna e kalon an traou, selaou,
Ha klevout o c'hevren, o c'homz kuz,
Na laront 'met d'ar re hag hen laer diganto,
Klevout kevrin o c'halon ruz.

Boudou, e gwaskerell va sell emac'h ;
Ho terc'hel a ran, taer, tenn.
N'ho lezin ken ! Responit d'in ! Rak d'in ez oc'h

— Gwir 'lavarez, o barz ! tan omp e-barz,
ya, pep-unan.

Buhezek omp, ni danvezek ;
Kalon 'zo d'imp, trid ha trivli,
Ni an traou hag a anver ar re varo.

N'omp ket dilusk na digar,
Rak ennomp sko eur monedone, ar resev hag ar ro ;
Monedone, lezenn ar boud betek al lusk, al lañs kenta
A zo d'imp eus Doue da zistrei da Zoue.

— Kendiviz kuzulik, emrespont taranou,
Hekleo o lammat eus eur penn d'an neñv d'egile,
Dremmou o 'n em sellout dre holl,
Heñvel ha disheñvel war eun dro kenetrezo,
Kerentiez, kenson, kened,
Setu m'ho klevan, setu m'ho kwelan bremañ a bep tu.
A Gened ! unvaniez goude disparti.
A Genson ! kevre kevrinus etre ar boudou,
kenemgreskerez an enebadou.

A vuhez em spered pa 'm eus dizoloet al lezenn veur,
Al lezenn veo, diazez pep krouadelez,
Rak lezenn ar gwirvoud eo kened !
Buhez-tan, krog ennoun diwar stok an endoun,
Berv dindan va zal, strink e kreiz va noz dall,
Evel ar stered a darz en neñv, elienennou
eun tan-arvest milvloaziek o troella.
Gwel, va spered melezour ! O kae, na dav ken !
Sav war gern ar bre. Ra dregerno bremañ da vouez,
Stirlink ha storlok,
Gant lañs an hevoud o trei ez kenou.

Petra lavarout ? pep tra,
Diskulia mouez kement krouadelez,
Lavarout ster kement buhez d'ar re na glevont ket
Peogwir ez eo da vouez, va Roue d'in.
Lavarout ar gened holl...
An deiz hag an noz,

An tremenus hag ar padus,
Bed an esa, bed ar varn diweza.
Beza eun arzour : klevout, ha merzout ha tridal
D'enaoui em breudeur santerez ar gened.
O arzerez, o va hini ! Labour va daouarn ha va genou.
Ra vi binniget, Aotrou Da,
Dre ma 'c'h eus digoret va muzellou maro,
Va spered prenet gant yez an estren,
D'am c'halon skarnilet degaset ar pare.
Yez va frankiz, splannder drant war pep tra,
ken drant,
Va diouaskell bliou, dillo :
'Vel eun evn, etre varrennou ar c'harc'har
Ez eo dinijet va ijin.

◆
Evnig ar c'hoad, setu levezet tarz an deiz, kan !
Birvilh ar sklerijenn nevez a gren
A-dreuz douster brumennou aour.
Prederi ar reier war lein al lanneier, a zihun.
'Us d'ar vorenn, er pellderiou, 'sav menezou, 'vel
[inizi...]

An deiz, a ! n'eo ket diaes e veuli,
N'eo ket diaes beza lubanet gant e lugern,
Gant al liviou, gant ar bleuñv,
gant brageriz, gant yaouankiz...
Hogen, pez a anvomp an deiz,
hag-heñ e vefe an deiz e gwirionez
Pa guz ouzimp miliadou steredi ?
Pez a anvomp an noz, hag-heñ ' vefe an noz,
Pa 'z eo ret d'imp diskenn
betek douna biñs an noziou,
Betek ar pellgent dua, 'raok dizolei luc'h Nedeleg ?

Pep noz en he c'halon a guz eur sklerijenn.
An deiz avat eo eun touell, eur spez,
teuz ar bed bepred o steuzia,
Koroll ar boudou foll gant masklou-meurlarjez.

A Noz ! nann ! n'az mallozin ket !
Noz c'houero, noz c'haro,
Noz ar boan, noz an doan,
Noz ar gwall, noz ar fall,
Noz ar c'harc'har, noz ar glac'har,
Nann, n'az mallozin ket,
Dre ma oas ret evit blenia hor c'herzed-ni
hervez an dres,
Ha diskouez d'imp an ahel meur
ma tro warnañ hor planedenn.
Hag e ranke taolenn ar bed beza barrennet du
Evit muioc'h a dan da splannder ar mad.
Hag e oa ret atizerez an droug
Evit muioc'h a lañs da flamm ar galon reiz.

Nann, n'az mallozin ket, â Noz,
Ha pa vijes teñvalijenn ar brezel
'Vit dihuni mab-den diwar deileg e vreinadur.
A ! pebez hudurniez gant sabad an dudou
Mar n'az piñe, Aotrou, staget ar spern ouz ar bod roz,
Mesket braouac'h gant c'hoarz ar mor,
Silet an naer er radeneg,
Ar preñv en aval, ar c'hleñved er c'horf
Ha kaset an Ankou 'vit embann an Anken.

Eur vouez a glevan en noz : Ael ar vuhez o c'harmi,
Ael ar vuhez skuiz o redek a zor da-zor
A zeu d'an noz en nevedou da azeza.

Hag e galon leun a hiraez ' damall an dud :
Ar stered a sent d'e c'houez, ar planedennou
a bleustr o hent,

Bangor ar bleuñv a gan, an neziou a zigor,
Met an dud digar a gamm e nerz da wallober.
An Ael a dan e tarz kounnar 'n e lagad kuñv
Hag e c'harm da bevar Ael ar c'hastiz
Ma teredint ernezet war o mirc'hi, kornek evel tirvi
Da galemarc'ha dremm an douar.
O ! Gwa d'ar bobl a chom bouzar
ouz servijer ar Spered Glan.

A va c'halon, a stourm en enkreuz ar vuhez,
Mar selaouez mouez an Ael, bez laouen !
Mar sank ez kreiz broud ar reizder, na glemm ket,
Mar deu enebourien d'az pourevia...
Rak kerdin violoñsou ne sonont nemet tenn,
Nemet gwasket e krog an dorn hag ar wareg ;
Ha kordennou ar gomz, da werzennou rankez gwea
A-barz d'o skrij beza eur marz, [penn,
D'o c'hlotennou beza eur bam, o tasseni 'barz da glo-

Garm en noz, te ivez eur galv garo !
Na lavar ket : bouzar ar bed, den na glevo,
Hudvoredet eo an dud ;
N'eus war zihun en noz fall, en noz dall,
Nemet al lazerien, ar festourien,
Ha mevelien an deñvalijenn !

Garm ha stourm !
C'houist da lavar a-benn ar fin o dihuno ;
Kanou yaouank a-nevez ez pro a dregerno.
Perak fallgaloni mar rank ar respont dalea.

A vreur ! pa hon eus plantet ar c'hreunenn en douna,
E oa goañv o c'hoarzin yud ouzimp gant an avel drenk,
Arc'hoaz emañ an nevez-hañv.

Garmomp d'an tir gant eur vouez dir !

Na glemm ket, Alarc'h wenn al lenn wer,
Mar o deus krennet d'it stuc'hennou da eskell,
Ne vern, rak gant c'hoant an oabl bras
' Adkresko d'it, Alarc'h, galloud da iskilli
Hag o teurel da skrij a-dreuz d'an ec'honder
E tisplegi da nij...

Garm !...

Kement 'zo kleuz er bed, a zasson,
Klec'hier, kregin, genou, lagadennou,
Ar stered o redek en o zroiou,
Seiz kelc'hienn an lfern a dregern gant spouron,
Seiz kelc'hienn an neñvou gant trivli a respont
Ha laz-kan an Aeled hon eilton.

Hag unan 'n deus klevet, an hini
a eve an doan en noz sakr,
En eur zougen menoz ar bed en e bedenn.
Eur galon he deus klevet
pa oa tortiset gant ar glac'har,
Ma tivere e wad war an douar
evel dour eus al lien gwasket.
E liorz an Olived, e kreiz ar gwez,
gweet gant ar sec'hor,
Drailhet, roget, troellet,
Da deurel d'o mare ar frouez pareüs.

Eur galon az kev, unan a vev da virviken,
Ar galon gleuz, kreizenn ar bed, a zasson d'imp,
An Oan, ar Gour, an Trec'hour diwar ar boan.

E noz ar feiz, te eo sklerijenn va meiz,
Dremm meurdezus Jezuz Roue,
Hag 'azeulan er meulgan-lid,
Hag 'arvestan gant azaouez.
A ! N'eo ket an dremm distreset, klouar, sempl,
N'eo ket an disneuziadur euzus
O deus ijinet ac'hanout Mandarined mignaouik,
Gounezet o spered gant briz-tenerded ar c'hantved-
Estr eget eur madig c'houek e sukr glas-roz [mañ.
Ez eo da garantez-te, kalon gadarn Jezuz Roue.
An tan ez eo, bourevier eneou, ar flamm flemmus,
Ar goell c'houero a labour talarek
en eur leski 'vel koeñvadur,
An arouez a enebiez a zo brezel e wir ano.

Yann, da gariad, hen goar splann
E rank, hervez mennad an Tad,
An enebiez bout er bed, evit aprou an eneou
Ha goursav ar garantez betek ar barr uhela.
A Yann ! ar pezh a embannez ez aviel eo ar brezel,
Ar stourm souezus etre Jezuz, al luc'h beo,
hag an droug o fuc ha,
Betek goursav ar groaz war dosenn ar c'hlopenn.
Ha sed e levr da ziouganou, emgannou an lliz,
Ar vaouez a gan o c'henel ar wirionez
Hag an aerouant koz o klask mouga gant flaer e vlej.
Dasson ar ger o tridlammat dre ar broiou.

A Yann ! Brasa barz an hollved,

Piou a skrivo biken tra geñverius ouz da ziskuliadur ?
Erer, dremm askornek lemm,
A ! n'out ket eur penn pezell a wregig
Evel m' hen huñvre koantik-kuñv kalonou klouar
Met an evn-tan e taran komz Doue...

mab ar c'hurun, Boanerges...

Te 'n hini 'glev kevrin ar ger, kevrin Jezuz da gen-
Lamm e galon, abeg d'an holl grouadelez, [derv :
Lamm-kalon-kreiz d'an holl istor, d'an holl voudou.

Kevrin Jezuz eo ar Salver o ren bremañ
Azezet er-maez trubuilh hon amzeriou
Er-maez hon douarou-pri dilezet eur pennad
da c'hoari an Ankou.
Kadoriet divrall el levenez : ar gwall n'en deus
krog ebet ken warnañ.

Hag heñ, war e uhelgador, a sell ouz ar bedou
Evel ouz eur rozenn 'vije o trei 'n e vizied
Ken a gouezo diouti gweñvet he bleuñzelioù.
Neuze 'savi, Jezuz Roue, evit ar skei
gant ar c'hleze,

Evit argas diouz an neved, bagad digas an dud klouar,
O dislonka diouzit, korf kevrinus an azeuli ;
Ha ne vo ken gant c'houist kerdin hepken,
Met gant trouc'h lazus da lavar e skoï.
Hag e savi neuze 'vit degemer 'tre da zivrec'h
Ar c'houroned o devezo stourmet 'vit ar reizder,
Rak ar re daer, hervez da c'her, a gas gounid
[ganto. (1)

(1) Violenti rapiunt illud.

Evurus an hini 'zo sklerijenn e noz an dud,
En e gorf, en e spered, sklerijenn,
Dre hirzastum ennañ elienennou a wirionez,
Hag a c'halv ar re all 'vit o blenia d'al levenez.

A vreinadur spontus an eneoù-kelan
En em serr e karc har an emgarantez
Evel en eur bez da vreina :
Beza debret beo gant preñved ar c'hoantegeziou
Beza eur gelienenn eret etre krabanou eur gevvidenn,
Eur gelienenn a fraoñv da genta hag en em lez
hep fiñval ken da veza sunet.

Kriz eo an traou, gwa d'an hini en em ro d'ezo,
Rak neuze 'teuont da veza morc'histi.
O, gouzout dioueri, beza mistri warno, ret eo.
Ha sklaerder e vezont neuze pa vevomp a-ziouto.
Gouzout dioueri...

Met evit-se, ne argasan ket kudennoù an tir ;
Rak kement 'zo kened, hen kar hon Roue-ni,
Kement kaerder, kement buhez a vez er bed
A dleomp eveltañ pledi ganto ha karout anezo
'Vit o c'hompren, evit o barn, evit o ren.
Dindan hon selled emañ an daolenn
en he holl ledander,
N'eo ket eul lodenn hepken, nag eur c'hornig,
nag eur sonig,
Met an holl ha pep tra, d'imp da welout
ha da glevout,
Evit dasseni d'an holl gened gant hor c'halon
ha gant hon meiz.

C'houi ha n'ouzoc'h ober nemet gant ment ar poell,

Na karout en arz nemet ar furm,
Eur wech c'hoaz ho pedan, it 'ta er-maez eus ho kro-
Er-maez ac'hanoc'h emañ ar sklerijenn. [gen;

Aotrounez kadoriet e mestroniez ho soñj-c'houi,
Ne welit ket ez eo gwall-striz ho poell krin
Ha nen eo trolinenn ar furm nemet lINTR ar gorre.
Salokras ! eur rambre eo an arz hoc'h eus anvet klasek.
Huñvreit, Aotrounez, e noz distered hoc'h eneou :
« 'N eul liorz kuñv 'vale bepred ho Markizez,
En eul liorz treset resis.
Krennet eo bet ar gwez evit ma vint poellek,
Hag en aer e klever sonerez o vragal.
Balafenned a nij en-dro d'ezi,
Balafenned an deiz, balafenned an noz.
Eul levr en he daouarn a ziskleir d'he spered
Kalon eur priñs
O strilha dindan guz takennou eur binim,
Ha broz ruz eur vaouez o rodal gwidreüs. »

Hag-heñ ' ve kevrinou ? Lazet hoc'h eus
an astennidigez,
Ar striv, ar c'hoant da vont
n'ouzon betek pelec'h,
D'en em ziantella ledanoc'h eget an deiz,
ledanoc'h eget an noz.
Frankiz, frankiz ! Mougá ' ran, aer mar plij !
Eur c'hoarzigell, ho palafenned ! amprevaned
pounner o nij,
N'hellont tizout uhelderiou !

Barzed o redek war lerc'h an Awen,
Na vo ket berr warnoc'h,

Sed amañ levr ar grouadelez da lenn
Penn-da-benn e skritur-kuz da zisplega.
C'houi hag a dou karantez peurbadus d'an douarel
Hag a laka da zivrrall traou ar bed-mañ
En eur faltazia eun eurvad denel dishual,
Ne welit ket e ra goap ouzoc'h o fui eus ho krog
Spez ar bed a glaskit en aner derc'hel. [hañv,
Noz du goude an deiz gwenn, goañv war-lerc'h an
Gwalleur, eurvat, gwenn ha du, netra divrall,
Lezenn an douar, setu ! (1)
Eur wech c'hoaz, mont ha dont eo lezenn ar bed,
Pellaat diouz ar Peurvoud ha distrei davetañ
Evel e parabolenn ar Mab foran.
Ar pellaat eo evit ar bed beza krouet,
an distrann diouz Doue,
Enebiez, pec'hed, maro, ifern yen du,
Ar-c'herzoud war du an anvoud.
An distro eo karantez, unvaniez, an neñv gwenn,
En em dostaat, en em zigeri d'ar sklerijenn,
Bout a-dal, lagad ouz lagad, ouz Tiern al lugern,
'Vel ma vezer a-dal d'e gelenner.

Gwa d'ar re zianket a bella hep distro
Evel steredennou maro da gantren
'n eur deñvalijenn beurbadus ;
Hogen laouen ar re a ya war hent ar gwenva
Bleniet en o ergerz gant Brientinien an azeuli.
Sed e penn an distro an deiz klok o tarza,
Diwar noz ar bed kent, ar bed koz o teuzi,
Goude marevez an esa, al liesson leun divarvel...

(1) Gwelout er vojenn getiek eneberezh doueou an noz hag an deiz.

A Varz ! Goude beza lavaret dremm ar bed-mañ
Kae da deurel diougan an douarou da zont. [ket !
Garmi ' rez bremañ dirak buhez o vervel. Na glemm
Pep tra 'varv, met n'eo ket en holl ez afent da goll.
Salver ar bed a zo deuet, Salver an holl grouadelez,
Ha pa 'z a-da get tra genedus
E kutuilh an Aeled an anien frondus o tifulka,
Da Jezuz d'he mirout en e galon evit eun deiz
he dassorc'hi.

A liviou glan ! kaederiou skañv evel eun anal,
'Vit ho kavout ez in hep skuiza ken,
'Vit ho klevout, 'vit ho paka...
Gouzout a ran n'hon eus ket krog warnoc'h
gant hon daouarn,
Ha ne lezit enno, pa glaskomp ho piaoua ganto
nemet ho kelanou.
E skañvder va spered dibec'h ez an davedoc'h ;
Na dec'hit ket diouzin, eneo skoemp,
na dec'hit ket !
Ho karout a ran, ho keneil oun.
O c'houi da vihana, liviou flamm e marv an hañv,
ho tizout a rin.
Boudou, pa ne chom ken diouzoc'h
nemet hoc'h anien splann
Ha sakr evel e lakennou Japan, skeudennou aour
war al liou du,
D'ho kutuilh em c'halon ez in dre ar c'hoadou,
O c'houi da vihana, deliou a gouez.

"*Nothing of beauty is a joy for ever.*" (Harte)
Eur c'haerder a zo tra genedus da viken.
Ha koulskoude, va Doue da, e teu em soñj
nec'h an arvar.
Lennet em eus e pedennou enkrezet eur barz

Ne chomfe ken broadou ar glen dirak da glod
Ne vije mui gouenn ebet nemet hini bugale Doue,
Baradoz ebet evit ar broadou,
Pa varvo ar bed, e varvint war eun dro.

— Paour kaez Mab den, daoust, a gav d'it,
e vefen piz gant va donezonou,
Hag e rofen gant eun dorn evit lemel gant egile.
Pa dizo da gorf goueledet aod an Dassorc'h
goude beajou hir e bag an arched,
Pa welo en diwez, goude moriou ec'hon ar c'hantve-

[dou,
splanneriou glan ar porz gwenn,
Ne vo ket eun touell evidout, me hen tou.
Daoust ha n'oun ket a-walc'h evit daskori
e walc'h d'az ene,
Evit rei d'it da gorf-te, da groc'hen-te,
an hini a glot gant da ene.
Eun tad a ro bara d'e vugel, ha me
ne rofen ket d'am bugale.
Va lakaat a rit da c'hoarzin a-strak
gant ho soñjou berr.
Moarvat e kav d'eoc'h e poblin va neñv
gant furmiou kleuz dishiniennaet,
Dis-hi-ni-en-naet, spontus ar ger !
Met spontusoc'h kant gwech ar menoz,
Mil gwech spontusoc'h an dra !
Ne gredit ket eta e dassorc'hidigez ar c'hig ?

— Aotrou, kredi 'ran, met kreñva va c'hredenn.
Ya, kredi 'ran, rak da gomz n'eo ket eun touell,
E taskori d'in, d'an deiz diweza,
kement 'zo ac'hanoun,

Va gwad-me, va c'halon-me, va zemz-spered,
ne gollin netra :
Brezon ac'h eus va c'hrouet, brezon ez adsavin
Gant va yez disprizet em genou, va yez
laeret diganin em genou,
Ha komprenet e vo gant an dismegañser a-wechall,
gant ar Gall.
Echu an deñvalijenn, echu al lorc'h stouver-spered.
Unvaniez an Dibabidi a vez diwar binvidigez,
Dre ma perc'henn pep unan holl deñzoriou
ar skiant-den.

— A, n'o deus ket c'hoaz klevet da ziouskouarn,
N'o deus ket c'hoaz gwelet da zaoulagad
Pez a viran d'am c'haridi.
Tud paour ar re o deus ijinet e lezjen da viken
Ho korfou daoulinet war goabrennou
Difiñv ha mut e-pad ar seiz peurbadelez
Evel aeledigou fur o skeudennou.
Hogen lennit er skritur sakr
Hag-heñ ne grouin ket d'eoc'h douarou nevez,
neñvou nevez ?
Mab ar vaouez gouvezataerez,
N'in ket da zisplega d'it penaos e vezint...
Koulskoude, sell eur pennad ouz va Jezuz
pennpatrom va dassorc'hidi,
Evit gwelout ne rin ket ac'hanoc'h balzamedennou.
Bebet en deus war an douar evel kement den,
O santout, merzout, karout,
Hag evelato, adalek derou kenta e grouidigez,
E oa e spered-den dremm ouz dremm dirak
splannder e natur-Doue.
Se ne vire ket outañ a veza eur gwir-den.

Ha goude dassorc'hi, hag-heñ ne oa ket bepred
an hevelep hini ?
Moarvat, ne oa ken eus gouenn David,
E wad-heñ ne verve ken ennañ, ne oa ken heñ ?...
E dassorc'h ar c'hig e taskorin d'eoc'h
Ho taoulagad, ho tiousskouarn,
Hag ho kenou, hag ho kalon,
Al liviou da welout, ar sonerez da glevout
Frondou treantus da c'houesa,
Ho mouez da gana, ho treid da gorolli,
Bedou divent d'o arvesti.
Rak bedou nevez, douarou dist a grouin,
Ha n'o deus ket klevet ho tiousskouarn,
N'o deus ket gwelet ho taoulagad
Pez a viran d'am c'haridi.

— A levenez an Dibabidi en unvaniez
An Tad, ar Mab hag ar Spered Glan.

Levenez diwar ar glac'har, levenez ^{strange!} espar!
Distro va c'halon, dre m'ac'h eus klevet
an eilger.
Dispak da ziouskell lark,
Rog an aer gant da benn her.
Distro evit ar stourm gant fo, kadarnaet.

Mar ne zeuez ket a-benn eus ar pezh a vennezh,
n'eus forz ! stourm bepred !
Marteze nerz an droug en eur starda war da galon
az lazo gant e wask.
Petra vern ! Pezh a c'houlenn diganimp an Aotrou
n'eo ket ober berz,
^{avan da success}
^{prosper}

Met striva betek an eur diweza ha mervel laouen.
Rak d'ar re o devo brezeliet evel-se er reklom
E roio kant gwech muioc'h a gened.
D'ar re a gar an holl wirionez, an holl reizder
E roio ar gwalc'h ;
D'an ene arzour hag en deus naon a gaerder
E roio ar gwalc'h.
Rak ar pezh a c'houlenn an Aotrou diganimp
Eo kaout sec'hed ha naon.
A va ene gwenvidik,
Pa dañvaez c'houervder da deod peget ouz da staon,
Evurus out, â neuze, evurus !

Beza eun arzour, kroui ar ger,
Dezrevell d'am breudeur an holl wirionez
Douarel ha neñvel ;
An holl gened, he dastum, liesstum,
C'houero ha c'houek, d'he diskulia,
Da sevel en o c'hreiz bedou ar skrij,
bedou ar marz,
Ha diskouez a-dreñv d'an dremweliou glizin,
Da luc'h dizivius, o para, Doue da !

A, ro d'ezo adarre, ro d'ezo
Klevout son doun da levez,ez,
Son dounoc'h eget endoun ar bed,
An hini 'zo da youez ez noaz, galv da beurvad,
Pa bokez diwelus d'hor c'halonou.

O va breur, na spont ket, na bella ket diouzin
Mar kavez bremañ va mouez iskis,
Mar n'ouzon ken bremañ goude ruilh ar mor
Penaos derc'hel va zroad war an douar :
Diwar va beaj hir e tegasan 'vidout pezh a glaskez.

Mar goufe da spered en em sellout
Evit anavout dounder e c'hoant,
Dounder e c'houllo ha garm e islonkou !
Mar goufe da ene en em aters
Ha merzout er melezour, en e lagad gant e lagad,
E enkreiz garo ha c'houervder e nec'h...
O Mab-den, gant da galon o 'n em wea en noz yen,
E klaskez evidout ar repu
E-pad ma teu an Ael du
Da ginnig d'it e sked e gop
E vezeglen leun o goc'hion,
Selaou da vreur pa zegas d'it en e galon,
Evel en eur skrin ar respont...

Ar berlezenn diseurt...

An hini a dleer eviti rei e holl beadra,
Ar berlezenn ez eus enni skedou bivik kement pinvi-
Ar berlezenn a levez. [digez,
Kemer ez kerz ;
He rei a ran evit netra, hep paouraat tamm,
Kemer ha mir !
Sed an tilzam gwirion d'an eurvad war an tir,
Ar berlezenn hep par a baro war o zañ, evel stered,
D'ar re garet hag a heulio an Oan,
E lidou meur Bro an Diougan.

KANENN-VOUG

Goustad goustatoc'h

difficile
D'an holl
laborieuse
vrogarourien varo.

— Avel, echu eo, echu gant c'houervder ar fru,
Ne glaskan ken 'met ar repu.
Hogen a-raok da zilezel, Avel,
Selaou war va diweuz ar ganenn diweza.
Rak da garout a ran evel den n'az karas,
Dre ma 'z out eus ar bed hep beza eus ar bed,
Ar pep tosta d'ar speredel ;
Dre ma 'z out ar vouez,
Ar vouez dous, ar vouez taer,
Ar garm hag ar c'harm,
An alan, ar c'han,
Ar vuhez.

[c'houeka.

E bed an danvez ez out ar pep skañva, ar pep
Nemet te ivez a zo bet chadennet gant ar valloz kenta.
Ha gortoz a rez gant leñv an amzeriou nevez,
Pa griez war lein moal ar menezioù,
En eur ruilhal dre ar runioù
O 'n em wea gant da boan ruz.
A, pa zazlamm war gerreg du an tornaod krin
Ar gazeg wenn o c'houirinat,
(Ha storlok he c'harnou a strak da bell),
Pa gren spouronet kalon an den
Hag e c'hoarzez ez kounnar o kastiza 'n hini kablus,

A, neuze, n'ouzon perak e plij d'in kement
Chom da selaou da ouezoni,
Klevout da yud, nerz hud da yud er gwez
Hag a daol, hejet — dihejet, pennfollet,
Davit an neñv doueel,
Brec'hiou gweet ha dispi,
Dre n'hellont ket hen aloubi.

Met setu ar pardaez, hag hizio en douster
E kanez hiraezus,
Sed eur ar sonerez...
E kornog an oabl bras e koroll al liviou.
O te hag a ziskuilh kevrin an danvezioù,
Da zaoudroad a welan prest da vont gant o lañs
'Vit fiñv mibin da gammedou !
A Sonerez, â nij a c'hounid va spered,
Deus ennoun, c'houez ar vuhez !
Da c'hervel a ran e diabarz va goveliou
Gant nerz va diou vegin, a-ventadou.
Hag o tont ermaez, taol d'al laez garmadenn va mouez,
Gouez ha kreñv, evit ma tregerno betek bolz an neñv,
Ar youc'h diweza rak an oabl limestra.

Rak Spered an douster a zihun er sioulder :
Eur milc'houid a c'houitell.
Deus, o Gleinn-noz, da biaoua kement 'zo kuñv,
Ha da floura pluñv an evned moredet er brankou,
Te hag a c'hell o derc'hel ez taouarn
D'o lakaat dindan da chour da richana.
Hogen perak en em vaga gant c'hoantadou aner.
N'em eus ket iskilli, nen oun nemet an den iskiz
A laka spont e kalon an demmed mistr.

Deuet eo an noz,
A ren en he broz du sterennaouek,
Hag e voug er c'hornog sonadeg al liviou.
Kalonou 'frailh, ha dre ar skalf e nij ar frond,
Eneou deus ha bleuniou blin a varv en tiez-hont.
A dristez didrec'hus rak kened o vervel !
A vreskder ar vuhez douarel !
O, deus ! Na lezomp ket da vont-da-get
Ar frondou treantus, kement 'zo glan ha trivlius.
Kutuilhomp dre an aer kevrin an anienou,
E listri alabastr o serrimp da viken.

— Ar goulestr alabastr, a Varz, eo da galon !
Dastum ar gened holl e kuz da spered-te,
Kement 'zo glan ha splann ha trivlius,
Evit o diskulia arc'hoaz e gerioù marz.

— Arc'hoaz...
A, pegoulz e teui endro, a Froudenn, a Zudi !
Da zihuni va flamm maro,
Ha lakaat da dremen c'hoaz em bleo
Douster da vizied hir ha bliou.
An tantad bras ennoun a zo aet da ludu
Evel an hini a lezer en noz du
E beg ar run da vervel goude ar gouel,
Pa 'z a war-raok ar yaouankiz vagol goude gorolli,
Ha ne glever ken, eus a bell, nemet c'hoarzou dam-
Em empenñ goullo ne dremen ken [vouget.
Nemet soñjou kleuz, a-steudou.
Sed diwez an devez ;
Sed an eur faez
Ma lazer er greuzeul ar goulou.

Roll ar geriou penna

ha n'int ket e Geriadurig-dourn Roparz Hemon

- Alabastr*, a.k., g. — maen marbr prizius, gwenn-treuz-welus ; glanvaen.
- Bivik*, a.g. — *bividik*.
- Boud-ou*, a.k., g. — kement tra 'zo o veza.
- Boudoniel*, a.g. — galleg « ontologique ».
- Kailhenn*, a.k. — hailhon.
- Kariad*, *karidi*, *kariaded*, a.k., g. — hini karet.
- Kouvrant*. a.g. — kalonek meur (sell. ouz Kaourantin, hag an ano-tiegez Kouvrant).
- Dao*, a.g. — ret (n'eo ket da dreuzkemer evit an anogwan da).
- Daouek*, a.g. — doubl.
- Diantella*, v. — distegna.
- Diseurt*. a.g. — dispar, dibar (ger Bro-Welou).
- Dispan*, a.g. — hep span, hep ehan.
- Diwri*, a.g. — hep gwri, hep kraf.
- Diziviüs*, a.g. — n'hall ket beza diviët, diheskus.
- Dourc'hlazard-ed*, a.k., g. — glazard ha gurlaz-dour a ne vern pe stumm.
- Enbarzel*, a.g. — galleg « intrinsèque ».
- Flimin*, a.g. — flamm, livrin.
- Fo*, a.k., g. — nerz an tan, gwrez.
- Garvuhezeg-ed*, a.k., g. — loen pe plantenn eus ar munuta.
- Gleienn*, a.k., gg. — avelig ar pardaez.
- Gouezoni*, a.k., gg. — tro-spered gouez.
- Goulestr*, a.k., g. — stumm-bihanaat ar ger lestr, hervez ar c'hrenn-vrezoneg.

- Gouron-ed*, a.k., g. — Den kadarn (sell. ouz an ano-
tiegez Gouronek).
- Gouvezataerez*, a.k., gg. plac'h a glask atao gouvezout
evit gouvezout.
- Gouver-iou*, a.k., g. — gwaz-dour pe stêr, kement a
ziver d'an traoñ.
- C'hoarzigell-ou*, a.k., gg. — tra c'hoarzus, pez c'hoari
fentus.
- Imram*, a.k., g. — merdeadur (ger iwerzonek).
- Yudas*, a.g. — ganas, treitour.
- Lemmen*, a.k., gg. — liester eus lamm-ou.
- Lor*, a.g. — lezirek, dinerz, (sell. ouz *lour*).
- Mignaouik*, a.g. — eus mignaou, a vez roet da ano
d'ar c'haz.
- Milc'hould-ed*, a.k., g. — drask bihan.
- Milzin*, a.g. — ruz-mouk, limestra (ger Bro Pont 'n
abad).
- Moheret*, a.g. — d'ezañ doare ar mohera (« moire »
e galleg).
- Morc'hast*, *morc'histi*, a.k., gg. — morgaz.
- Nen*, — rannig-verb nac'ha, evel « ne ».
- Otus*, a.g. — lorc'hus.
- Poupinell-ou*, a.k., gg. — merc'hodenn.
- Rip*, a.g. — sec'h ha yen (diwar-benn an amzer).
- Skrijal*, v. — krial gant nerz.
- Stronk*, a.k. — loustoni, lastez.
- Tegenn*, a.k., gg. — plac'h kaer ha faro (ger bigou-
dennek, sell. ouz ar c'hembraek « Teg » = Kaer).
- Tilzam-ou*, a.k., g. — tra enep-hud (ger arabek, deuet
e galleg da « talisman »).

STERENN

Boîte Postale 75, Brest

Kelaouenn vizek

Rener : Roparz Hemon

Priz : 100 lur ar bloaz

Sekretourva :

12, rue Puebla, Lambézellec (Finistère)

Kas pep chekenn ha pep lizer-arc'hant da

L. NEMO

12, Place de la Tour d'Auvergne, BREST

(CC. 121-10, RENNES)

Priz an niverenn : 10 lur